

Afvalinzameling in Amstelveen

**Rapportage
Rekenkamercommissie Amstelveen**

Versie 11 november 2013
W. Vos en J. A.M. Derksen
Projectnummer: 019672

INHOUD

HOOFDSTUK 1	AANLEIDING EN DOELSTELLING ONDERZOEK	2
1.1	De opdracht	2
1.2	Leeswijzer	2
HOOFDSTUK 2	PROBLEEMSTELLING EN ONDERZOEKSVRAGEN	3
2.1	Probleemstelling	3
2.2	Onderzoeksvragen	3
HOOFDSTUK 3	ONDERZOEKSOPZET	4
HOOFDSTUK 4	NORMENKADER	6
HOOFDSTUK 5	BEANTWOORDING VAN DE ONDERZOEKSVRAGEN	8
5.1	Beantwoording van de centrale vraag	8
5.2	Welke doelstellingen heeft de gemeente Amstelveen gesteld? Worden deze doelen bereikt? Zo nee, wat is/zijn hiervan de oorzaak/oorzaken? Welke verbetermogelijkheden zijn er?	9
5.3	Welke ontwikkelingen zijn er op het terrein van afvalinzameling en hoe speelt de gemeente Amstelveen op deze ontwikkelingen in?	13
5.4	Hoe vindt bijsturing plaats en welke signalen zijn leidend om te komen tot deze bijsturing?	13
5.5	Is het tarief van de afvalstoffenheffing kostendekkend en worden alle toegestane kosten toegerekend aan het tarief?	14
5.6	Zijn reserves en voorzieningen voor de afvalinzameling toereikend?	14
5.7	Kan het tarief van de afvalstoffenheffing naar verwachting ten gevolge van het gevoerde beleid in de toekomst omlaag?	15
HOOFDSTUK 6	CONCLUSIES	16
HOOFDSTUK 7	AANBEVELINGEN	18

Hoofdstuk 1

Aanleiding en doelstelling onderzoek

1.1 De opdracht

Amstelveen pakt kansen voor duurzame ontwikkeling aan. Dit geeft zij concreet vorm door het besluit om in 2015 minimaal 55% van het huishoudelijk afval in Amstelveen te hergebruiken. Dit percentage moet worden bereikt door verschillende maatregelen die de afgelopen jaren zijn genomen en waarvan de implementatie stapsgewijs ook heeft plaatsgevonden. Dienstverlening staat hierbij hoog in het vaandel. Het inzamelsysteem is zo ingericht dat inwoners worden gestimuleerd om afval goed gescheiden aan te bieden.

In de gemeente Amstelveen werd in 2009 42% van het fijn huishoudelijk afval gescheiden opgehaald. Het scheidingspercentage inclusief het grof huishoudelijk afval bedroeg in 2009 49%. Landelijk ligt dat op gemiddeld 60%. Dat Amstelveen zo laag scoort, komt volgens de gemeente doordat er nog veel papier wordt weggegooid met het restafval. Verbetering is dus mogelijk.

De Rekenkamercommissie van de gemeente Amstelveen (hierna RKC) vraagt zich af of met het ingezette beleid de doelstelling zal worden bereikt om tot een minimaal scheidingspercentage te komen en of het tarief van de afvalstoffenheffing daarmee omlaag zal kunnen.

1.2 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 bevat de probleemstelling en de onderzoeksvragen.

In hoofdstuk 3 is de onderzoeksopzet vermeld. Aangegeven is welke stappen zijn gezet bij de uitvoering van dit onderzoek.

Hoofdstuk 4 bevat het normenkader. Dat normenkader is bedoeld om bij de start van het onderzoek duidelijk te maken welke onderdelen worden onderzocht en aan welke eisen (c.q. normen) deze zouden moeten voldoen.

In hoofdstuk 5 zijn de onderzoeksvraag en de deelvragen beantwoord. Op basis van die bevindingen worden in hoofdstuk 6 conclusies getrokken.

De rapportage bevat de volgende bijlagen:

- Bijlage 1: Overzicht van de geïnterviewde personen.
- Bijlage 2: Samenvatting van het afvalbeleid in Amstelveen: het Afvalbeleidsplan, de startsituatie in 2010 en de genomen uitvoeringsmaatregelen.
- Bijlage 3: Ontwikkelingen van de afvalinzameling in Nederland.
- Bijlage 4: Resultaten van de inzameling in Amstelveen in de periode 2009 t/m 2013.
- Bijlage 5: Inzamelgegevens Amstelveen 2007 t/m 2013: inzicht in de manier waarop de inzamelresultaten tot nu toe in 2013 zijn geëxtrapoleerd naar heel 2013.
- Bijlage 6: Informatie over de compensabele BTW bij de afvalstoffenheffing.

Hoofdstuk 2

Probleemstelling en onderzoeksvragen

2.1 Probleemstelling

De centrale vraag van het onderzoek is als volgt gedefinieerd:

Wordt met het in Amstelveen gevoerde beleid een minimaal scheidingspercentage van 55% bereikt en kan het tarief van de afvalstoffenheffing daarom in de toekomst naar verwachting worden verlaagd, zodat de totale woonlasten in Amstelveen kunnen dalen?

2.2 Onderzoeksvragen

Deze centrale vraag is door de RKC uitgewerkt in de volgende deelvragen:

1. Welke doelstellingen heeft de gemeente Amstelveen gesteld? Worden deze doelen bereikt? Zo nee, wat is/zijn hiervan de oorzaak/oorzaken? Welke verbetermogelijkheden zijn er?
2. Welke ontwikkelingen zijn er op het terrein van afvalinzameling en hoe speelt de gemeente Amstelveen op deze ontwikkelingen in?
3. Hoe vindt bijsturing plaats van beleid en uitvoering en welke signalen zijn leidend om te komen tot deze bijsturing? Hoe worden deze signalen gecommuniceerd? Denk aan:
 - Taken en verantwoordelijkheden gemeente.
 - Budgettaire overwegingen.
 - Tevredenheid burgers/klachtafhandeling en -behandeling.
4. Is het tarief van de afvalstoffenheffing kostendekkend en worden alle toegestane kosten toegerekend aan het tarief?
5. Zijn reserves en voorzieningen voor de afvalinzameling toereikend?
6. Kan het tarief van de afvalstoffenheffing naar verwachting ten gevolge van het gevoerde beleid in de toekomst omlaag?

Deze vragen worden beantwoord in hoofdstuk 5 van dit onderzoeksrapport.

Hoofdstuk 3

Onderzoeksopzet

De aanpak van het onderzoek is in tabel 1 schematisch weergegeven.

Tabel 1: Opzet van het onderzoek

Activiteiten	Maanden
1. Startdocument <ul style="list-style-type: none"> Opstellen startdocument 	Mei 2013
2. Documentenstudie, interviews en tussenrapportage <ul style="list-style-type: none"> Documentenstudie Interviews Tussenrapportage 	Mei/juni 2013 Juni 2013 Juli 2013
3. Analyse en rapportage <ul style="list-style-type: none"> Schrijven conceptrapport 1^e bespreking conceptrapport met RKC Nader onderzoek naar tevredenheid en hot spots 2^e bespreking conceptrapport met RKC 	Aug./sept. 2013 September 2013 September 2013 Oktober 2013
4. Ambtelijk wederhoor <ul style="list-style-type: none"> Vrijgeven voor ambtelijk wederhoor. Verwerken van ambtelijke reactie. Oplevering definitief rapport van bevindingen 	Oktober 2013 November 2013 November 2013

Zoals uit dit schema blijkt, bestaat het onderzoek uit vier stappen:

- 1. Startdocument**
 Het onderzoek begon met de startbijeenkomst op 16 mei 2013 tussen de vertegenwoordigers van de RKC en de onderzoekers van BMC. Tijdens dat overleg zijn de verschillende aspecten van het onderzoek besproken. BMC heeft de resultaten van die bijeenkomst verwerkt in een startdocument, waarin onder andere het normenkader en het onderzoekstraject zijn opgenomen.
- 2. Documentenstudie, interviews en tussenrapportage**
 Tijdens deze stap zijn de relevante documenten verzameld en geanalyseerd, zoals de wettelijke verplichtingen, het gemeentelijke afvalbeleid en de behaalde resultaten. Vervolgens zijn interviews gehouden met een aantal ambtelijke vertegenwoordigers en met de verantwoordelijke wethouder. Van alle gesprekken is een verslag gemaakt, dat door de geïnterviewden is geaccordeerd. Bijlage 1 bevat de namen van de geïnterviewde personen. De resultaten van de documentenstudie en de interviews zijn opgenomen in een tussenrapportage (in PowerPoint), die op 4 juli 2013 is besproken met de RKC.
- 3. Analyse en rapportage**
 BMC heeft het concept geschreven van het onderzoeksrapport. Het eerste concept is met de RKC besproken op 26 september 2013.

Daarna is een beperkt onderzoek gedaan naar de tevredenheid van bewoners met het aangepaste inzamelsysteem en naar de locatie waar veel klachten zijn. Vervolgens is het tweede concept op <dag> oktober 2013 besproken door de RKC en heeft de RKC het onderzoeksrapport vrijgegeven voor het ambtelijke wederhoor.

4. Ambtelijk wederhoor

De RKC heeft het conceptrapport op <datum> aangeboden aan de gemeentesecretaris voor het ambtelijk wederhoor. Op <datum> is de ambtelijke reactie ontvangen. Deze reactie is verwerkt in deze eindrapportage. Daarna heeft BMC op <datum> het definitieve rapport van bevindingen aan de RKC gestuurd.

Hoofdstuk 4

Normenkader

Voor dit onderzoek is het normenkader gehanteerd dat in tabel 2 is vermeld. Het normenkader is bedoeld om bij de start van het onderzoek duidelijk te maken welke onderdelen worden onderzocht en aan welke eisen (c.q. normen) deze zouden moeten voldoen. Het normenkader zorgt voor een objectivering van de onderzoeksresultaten. Per deelvraag (zie paragraaf 2.2) zijn normen gedefinieerd.

Tabel 2: Normenkader

Deelvraag	Norm
1. Doelstellingen	<ul style="list-style-type: none"> • De doelstelling om een scheidingspercentage van 55% te realiseren is voldoende operationeel gemaakt en gebaseerd op reële aannames: <ol style="list-style-type: none"> 1. Door alternerend inzamelen is het hergebruik in 2015 met 6% toegenomen t.o.v. 2009. 2. Door de verhoogde inzamelfrequentie wordt in 2015 gemiddeld 5 kg plastic afval ingezameld per inwoner. 3. Door inzameling van papier middels minicontainers bij de laagbouw wordt in 2015 gemiddeld 75 kg papier per inwoner ingezameld. • De doelstellingen zijn door de raad vastgesteld in een actueel beleidsplan. • Het beleidsplan is uitgewerkt in een actuele en door de raad vastgestelde afvalstoffenverordening. • De doelstellingen worden gerealiseerd. Indien uit de resultaten van 2011 en 2012 blijkt dat dit niet het geval is, dan zijn de oorzaken daarvan bekend en zijn verbetervoorstellen gedaan. • De verbetermogelijkheden zijn per fractie in beeld gebracht zowel voor wat betreft de afname van het restafval als de toename van de scheiding. • Het toezicht, de handhaving en de sanctiemaatregelen zijn gericht op het terugdringen van overlast in de openbare ruimte en dragen bij aan het bereiken van de doelstelling. • De inzameling is op effectieve en efficiënte wijze georganiseerd. • De werkwijze van de inzameling is zo georganiseerd dat verstoring van het straatbeeld wordt geminimaliseerd. • Handhaving op overtredingen vindt op een adequate wijze plaats. • Voor het bereiken van de doelstelling van de fractie papier wordt gebruik gemaakt van de lokale verenigingen.

Deelvraag	Norm
2. Ontwikkeling afvalinzameling	<ul style="list-style-type: none"> • De gemeente is op de hoogte van de ontwikkelingen en goede voorbeelden. • De gemeente speelt op een adequate manier in op de ontwikkelingen.
3. Bijsturing van beleid en uitvoering	<ul style="list-style-type: none"> • Het college doet de raad tijdig voorstellen voor bijsturing. • Aangegeven is wat de argumenten voor de bijsturing zijn. • Aangegeven is wat de gevolgen van de bijsturing zijn.
4. Kostendekkendheid tarief	<ul style="list-style-type: none"> • Alle toegestane kosten worden toegerekend. • De doorbelaste uren van de organisatie zijn in verhouding met de uitgevoerde werkzaamheden. • Het tarief van de afvalstoffenheffing is kostendekkend.
5. Egalisatiefonds	<ul style="list-style-type: none"> • Het egalisatiefonds is nu en op termijn toereikend.
6. Verlaging van tarief	<ul style="list-style-type: none"> • Op basis van de genomen maatregelen is inzichtelijk wat het noodzakelijke tarief van de afvalstoffenheffing is. • Het tarief voor 2014 wordt verlaagd door de recente prijsverlaging voor de verwerking van het restafval. • Bekend is door welke maatregelen het tarief verder kan worden verlaagd.

Hoofdstuk 5

Beantwoording van de onderzoeksvragen

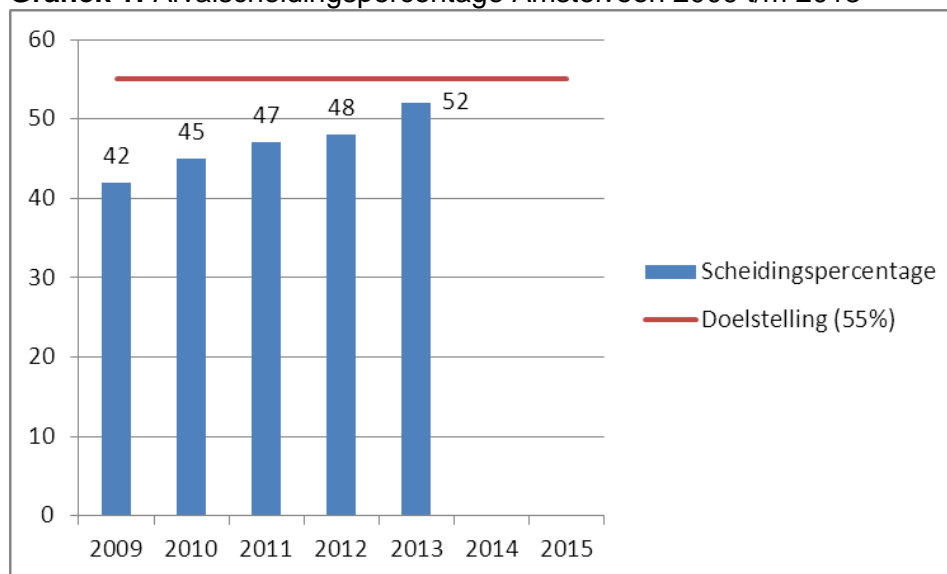
Dit hoofdstuk bevat de antwoorden op de centrale vraag (paragraaf 5.1) en de deelvragen (paragrafen 5.2 t/m 5.7). Deze antwoorden zijn ontleend aan de analyse van de documenten en de nadien verkregen informatie uit de interviews.

5.1 Beantwoording van de centrale vraag

Wordt met het in Amstelveen gevoerde beleid een minimaal scheidingspercentage van 55% bereikt en kan het tarief van de afvalstoffenheffing daarom in de toekomst naar verwachting worden verlaagd, zodat de totale woonlasten in Amstelveen kunnen dalen?

Het scheidingspercentage in 2013 zal naar verwachting uitkomen op 52%. Ten opzichte van 2009 (42%) is sprake van een stijging, maar de doelstelling is nog niet gehaald. Zie grafiek 1. Voor de manier waarop het resultaat in 2013 is berekend, wordt verwezen naar bijlage 4 en 5.

Grafiek 1: Afvalscheidingspercentage Amstelveen 2009 t/m 2013

2013 is het eerste jaar waarin de maatregelen uit het Afvalbeleidsplan volledig operationeel zijn. De maatregelen zijn namelijk stapsgewijs ingevoerd, zie tabel 3.

Tabel 3: Invoering maatregelen in Amstelveen vanaf 2009

	Jan.	Febr.	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.
2009				Invoering minicontainers (fase 1 Amstelv Noord)								
2010	Start kunststofzakken één keer per 4 weken.											
	Invoering minicontainers (fase 2 Amstelv Noord).											
2011												
2012				Uitzetten papiercontainers en alternerende inzameling.								
				Kunststofzakken één keer per 2 weken inzamelen.								
						Proef Klik,m			Plaatsen Klik,m in doorgaande straten.			
2013												

Er kan sprake zijn van een gewenningsperiode. Of de scheidingsdoelstelling van 55% in 2015 gaat worden gehaald, hangt vooral af van de ontwikkeling van de papierinzameling. Bewust zijn de onderzoekers van BMC terughoudend om met zekerheid te stellen dat de scheidingsdoelstelling gehaald wordt omdat de resultaten tijdens een gewenningsperiode meestal niet spectaculair zijn.

Een verlaging van de afvalstoffenheffing als gevolg van verbeterde inzamelresultaten door de genomen maatregelen (en daarmee een verlaging van de totale woonlasten), lijkt niet haalbaar te zijn. In het Afvalbeleidsplan worden de baten van een verbeterde inzameling namelijk gebruikt voor de financiering van de gedane investeringen. Er zijn echter wel mogelijkheden voor kostenreductie. Verwezen wordt naar paragraaf 5.7.

Op basis van de deelvragen in dit onderzoek is de inzameling (de *haalfunctie*) onderzocht. Dit betekent dat er in dit onderzoek slechts zijdelings aandacht is besteed aan de *brengh*functie, zoals het effect van een brengstation, terwijl ook die brengfunctie een positief effect kan hebben op het vergroten van het scheidingspercentage. Het aanbiedstation In Amstelveen wordt overigens goed bezocht en voorziet in een duidelijke behoefte.

5.2 Welke doelstellingen heeft de gemeente Amstelveen gesteld? Worden deze doelen bereikt? Zo nee, wat is/zijn hiervan de oorzaak/oorzaken? Welke verbetermogelijkheden zijn er?

Doelstellingen per deelstroom

De doelstellingen per deelstroom, afgezet tegen de resultaten, levert het volgende beeld op:

- GFT

De doelstelling was om het scheidingspercentage met 6% te laten toenemen door een vermindering van de inzamelfrequentie van restafval van eenmaal per week naar eenmaal per twee weken en de duobakken te vervangen door afzonderlijke mini-containers voor rest- en GFT-afval.

Deze doelstelling wordt gehaald in 2013. Het afzonderlijk ingezamelde GFT-afval in 2013 ten opzichte van het ingezamelde GFT-afval in 2009, is met 138% toegenomen. Het restafval is daardoor (zie bijlage 5) met 2.427 ton afgenomen, waardoor het scheidingspercentage is toegenomen met 6%.
- Plastic verpakkingen

De doelstelling was om het scheidingspercentage met 0,7% te laten toenemen door de frequentie van de inzameling van plastic verpakkingsmateriaal te verhogen van eenmaal per vier weken naar eenmaal per twee weken. Hiermee was de verwachting dat het ingezamelde plastic verpakkingsmateriaal zou toenemen van 3 kilo per inwoner in 2009 naar 5 kilo in 2015.

Naar verwachting bedraagt het totaal ingezamelde plastic verpakkingsmateriaal in 2013 500 ton. Dit is per inwoner 6 kilo. Het scheidingspercentage is door het inzamelen van plastic verpakkingsmateriaal in 2013 met 1,3% toegenomen ten opzicht van 2009.

- Inzameling papier met minicontainers bij de laagbouw
 De doelstelling was om het scheidingspercentage met 4% te laten toenemen door de invoering van minicontainers voor papier bij de laagbouw. Hiermee was de verwachting dat het ingezamelde papier zou toenemen van 57 kilo per inwoner in 2009 naar 75 kilo in 2015. Dit komt neer op een totaal van 6.000 ton papier per jaar in 2015.
 Naar verwachting bedraagt het totaal ingezamelde papier in 2013 4.839 ton. Ten opzichte van 2009 is dit een vermeerdering van 273 ton. Per inwoner is dit 58 kilo, oftewel 1 kilo meer dan in 2009.
 Door deze wijze van inzameling is het scheidingspercentage toegenomen met 0,4% ten opzichte van 2009.

Kosten en baten als gevolg van deze maatregelen

De kosten en baten zijn in het Afvalbeleidsplan beschreven, waarbij de doelstellingen financieel zijn vertaald aan de hand van vermeden inzamelkosten, opbrengsten verwerking en extra inzamelkosten. De kosten en baten zijn gecalculeerd op basis van een berekening van de meerkosten van deze wijze van inzameling en de baten als gevolg van de te verwachte vermindering van de verwerkingskosten voor restafval en de opbrengst van papier. De inzamelkosten blijven gelijk ongeacht de hoeveelheden die worden ingezameld. De te verwachten verwerkingskosten en -opbrengsten zijn variabel en afhankelijk van de ingezamelde hoeveelheden. In tabel 4 zijn de aannames weergegeven zoals opgenomen in het Afvalbeleidsplan en afgezet tegen de inzamelresultaten van 2013. Met nadruk wordt opgemerkt dat deze aannames uitsluitend zijn gerelateerd aan de genomen maatregelen en dus niet op overige denkbare besparingen.

Tabel 4: Aannames Afvalbeleidsplan en inzamelresultaten van 2013

Deelstroom	Soort kosten	Aanname Afvalbeleidsplan	Behaalde resultaten in 2013
GFT	Vermeden inzamelkosten	€ 234.000 -/-	€ 234.000 -/-
Plastic verpakkingsmateriaal	Opbrengst kunststof verpakkingen	€ 45.000 -/-	€ 45.000 -/-
	Inzamelkosten	€ 113.000	€ 113.000
Papier	Opbrengsten papier	€ 52.000 -/-	€ 16.380 -/-
	Vermeden verbrandingskosten	€ 71.000 -/-	€ 22.386 -/-
	Inzamelkosten	€ 176.000	€ 176.000
	Kapitaallasten containers	€ 81.000	€ 81.000
Totaal		€ 32.000 -/- (baten)	€ 52.234 (lasten)

Bron: Afvalbeleidsplan

Uit deze tabel blijkt dat de aannames voor de papierinzameling (nog) niet worden gerealiseerd zoals werd aangenomen in het Afvalbeleidsplan.

Verwachting voor 2015

- **Inzameling**
Het antwoord op de vraag of de scheidingsdoelstelling van 55% in 2015 gaat worden gehaald, hangt met name af van de ontwikkeling van de papierinzameling. De fracties GFT en kunststof verpakkingsmateriaal verlopen conform (GFT) of boven (plastic verpakkingsmateriaal) de doelstelling.

Omdat 2013 het eerste volledige jaar is dat de papierinzameling verloopt middels mini-containers bij de laagbouw, kan er sprake zijn van een gewenningsperiode. Dit kan betekenen dat de inzamelresultaten in 2014 en 2015 laten zien dat er meer papier wordt ingezameld. Bewust zijn de onderzoekers van BMC hier terughoudend om met zekerheid uitspraken te doen omdat de inzameling van papier landelijk een dalende lijn laat zien en omdat van een gewenningsperiode wel betere resultaten kunnen worden verwacht, maar deze zijn meestal niet spectaculair.

Amstelveen kent relatief veel hoogbouw (ongeveer 50%). Bij hoogbouw zijn er nauwelijks mogelijkheden om het afvalscheidingspercentage verder te verhogen. In Nederland wordt gewerkt met stedelijkheidsklassen. Stedelijkheidsklasse is een maat die het CBS hanteert voor de omgevingsdichtheid per buurt, wijk of gemeente waarbij stedelijkheidsklasse 1 sterk stedelijk is en stedelijkheidsklasse 5 niet stedelijk is. Bij het bepalen van scheidingsdoelstellingen is de mate van de aanwezigheid van hoogbouw de belangrijkste factor. Juist in een verstedelijkte omgeving van de regio Amsterdam ligt het voor de hand om veel aandacht te besteden aan de mogelijkheden van nascheiding van het afval om zodoende zoveel mogelijk grondstoffen te kunnen onttrekken aan het restafval. De waarneming van de onderzoekers is dat het Afval Energie Bedrijf (AEB) meer kan investeren in de nascheiding van het afval.

- **Kosten**
Op grond van de kosten en baten zoals voor 2013 gepresenteerd, zal de afvalstoffenheffing niet afnemen. Het voordeel aan vermeden kosten voor afvalverwerking is namelijk nodig voor de bekostiging van de genomen maatregelen. In die zin is al in het Afvalbeleidsplan voorzien in een kostenneutrale wijze van invoeren van de maatregelen. Er bestaat wel een risico voor een geringe stijging van de kosten indien de papierinzameling achterblijft bij de doelstelling. Indien in 2015 dezelfde hoeveelheid papier wordt ingezameld, zullen de kosten met ongeveer € 50.000,— toenemen.

Er bestaan naar verwachting ook voordelen die niet te maken hebben met de maatregelen uit het Afvalbeleidsplan. In de eerste plaats is er in 2013 sprake van een daling van het restafval. Voor een deel is deze daling toe te schrijven aan de betere inzameling van GFT, plastic verpakkingsmateriaal en papier. Indien we het restafval daarop corrigeren, is er tevens sprake van een autonome verlaging van het restafval met 2.431 ton voor 2013. Voorzichtigheid is geboden om er vanuit te gaan dat deze autonome verlaging – die in geheel Nederland is waar te nemen – ook in de volgende jaren doorzet. Het is immers

mogelijk dat er weer sprake is van een verhoging van het restafval indien de economie weer aantrekt. Indien voor het restafval deze dalende tendens zich voortzet, dan zullen de verwerkingskosten afnemen. Ter indicatie: 2.421 ton kost aan verwerkingskosten € 193.680,— (tarief € 85,—).

Een tweede ontwikkeling betreft een verlaging van het tarief voor de verwerkingskosten. In maart 2013 heeft het college, naar aanleiding van een voorstel daartoe van het Afval Energie Bedrijf (AEB), een voorstel aan de gemeenteraad gedaan om de overeenkomst met het AEB met vijf jaar te verlengen. Het AEB heeft dit voorstel gedaan aan alle deelnemers en is door een verlenging van het contract in staat om het verwerkingstarief te verlagen van € 80,— naar € 65,—. Door een ingediende motie heeft de raad het voorstel van het college niet aangenomen en is besloten om samen met de buurgemeenten te onderzoeken of er een betere deal mogelijk is. De raad heeft echter op 24 september 2013 besloten om in te stemmen met het voorstel van het AEB. De verlaging van het verwerkingstarief van € 80,— naar € 65,— per ton betekent een besparing van € 295.500,—.

Verbetermogelijkheden

De organisatie van de afvalinzameling conform het Afvalbeleidsplan is vanaf november 2012 volledig operationeel. De inzameling van GFT verloopt volgens de doelstelling en de inzameling van plastic verpakkingsmateriaal verloopt beter dan het gestelde doel. Voor papier zijn verbeteringen nodig om het gestelde doel van 75 kilo per inwoner per jaar te halen. De infrastructuur is gereed en dus zal met name op het terrein van voorlichting een extra slag moeten worden gemaakt.

Het Afvalbeleidsplan is gericht op maatregelen voor de laagbouw. Een verdere scheiding van het afval bij de hoogbouw is vrijwel uitgesloten. Wel is het mogelijk om middels een uitgekende communicatiecampagne te proberen om het scheidingsgedrag bij de hoogbouw verder te bevorderen. Verder is het aan te bevelen om vanuit de gemeente Amstelveen invloed uit te oefenen op het Afval Energie Bedrijf om te investeren in nascheiding van het afval.

Met het huidige systeem is de verwachting van de onderzoekers dat de gemeente Amstelveen tegen de grens van het maximaal haalbare scheidingspercentage zit. Indien het de ambitie is om het scheidingspercentage verder te verhogen, zullen andere maatregelen noodzakelijk zijn. Dit kan door:

- het verder ontmoedigen van de inzameling van restafval door de service voor deze stroom te verlagen. Een praktische uitwerking hiervan is dat het restafval bij alle laagbouw plaatsvindt door ondergrondse verzamelcontainers en dus niet meer middels een huis-aan-huis inzameling.
- het financieel stimuleren van het scheiden van te recycelen grondstoffen door een vorm van tariefdifferentiatie in te voeren.

Voor de hoogbouw is scheiding aan de bron een probleem en is nascheiding van fracties een middel om betere resultaten te halen. Op dit moment zijn de faciliteiten landelijk en in de regio beperkt om tot een substantiële nascheiding te komen. De gemeente Amstelveen zou (bestuurlijk en ambtelijk) haar invloed kunnen aanwenden om de ontwikkeling van nascheidingsinstallaties te bevorderen.

Verwezen wordt naar bijlage 2 voor achtergrondinformatie over het afvalbeleid van de gemeente Amstelveen. De behaalde resultaten per deelstroom zijn vermeld in bijlage 4.

5.3 Welke ontwikkelingen zijn er op het terrein van afvalinzameling en hoe speelt de gemeente Amstelveen op deze ontwikkelingen in?

In bijlage 3 is een uitgebreide beschrijving opgenomen van de algemene ontwikkeling van de inzameling van huishoudelijk afval en de ontwikkelingen op de belangrijkste deelstromen.

Vanuit de interviews hebben de onderzoekers geconstateerd dat de ambtelijke organisatie zeer goed op de hoogte is van de ontwikkelingen rondom de afvalinzameling in Nederland. Men is op de hoogte van de belangrijke ontwikkelingen en neemt actief deel aan de verschillende benchmarks om zo te bezien op welke terreinen verbeteringen kunnen worden aangebracht. De afvalbrief van de staatssecretaris uit 2011 waarin de aankondiging wordt gedaan om het scheidingspercentage, zoals omschreven in het *Landelijke Afvalbeheerplan 2* (LAP2), te verhogen van 60% naar 65%, is voor de gemeente geen aanleiding geweest om het beleid verder aan te scherpen. Hierbij is de gedachte dat de gemeente Amstelveen reeds een ambitieus Afvalbeleidsplan heeft en zich moet concentreren op het behalen van de doelen.

5.4 Hoe vindt bijsturing plaats en welke signalen zijn leidend om te komen tot deze bijsturing?

Er is periodiek overleg tussen de beleidsambtenaar, het hoofd van de afdeling en de portefeuillehouder. De onderzoekers stellen vast dat men elkaar goed op de hoogte houdt over de afvalinzameling.

Signalen over klachten en meldingen worden op individueel niveau opgelost. Daar waar klachten en meldingen een structureel probleem vormen, is er (ambtelijk) overleg om tot een structurele oplossing te komen. Voorbeeld daarvan is het gebied (de straten Meander) waarbij hoogbouwoningen staan die tegenover het centrumgebied liggen. Er wordt regelmatig bedrijfsafval in of naast de ondergrondse containers geplaatst, waardoor de containers snel vol raken en het beeld rommelig is. In eerste instantie is getracht – middels handhaving in combinatie met een extra inzet – om gedurende de werkdagen de zaak op te ruimen en beheersbaar te houden. Omdat dit tot een onvoldoende bevredigende situatie leidde, is in overleg met de bewoners besloten om de ondergrondse containers af te sluiten waarbij alleen de bewoners deze containers, middels een pas, kunnen openen.

Successen worden in de lokale media gemeld en in die zin wordt een positieve bijdrage geleverd aan het bevorderen van afvalscheiding. Aan de andere kant hebben de onderzoekers geen actieve focus aangetroffen op de resultaten van de inzameling. Op ambtelijk niveau worden de inzamelgegevens nauwgezet en zeer actueel bijgehouden. Op bestuurlijk niveau zijn de doelstellingen geformuleerd, maar is er weinig aandacht voor de monitoring van de resultaten. Het is aan te bevelen om in een periodiek overleg tussen de ambtelijk verantwoordelijken en de portefeuillehouder de resultaten te bespreken en waar nodig bij te sturen.

5.5 Is het tarief van de afvalstoffenheffing kostendekkend en worden alle toegestane kosten toegerekend aan het tarief?

Op dit moment worden nog niet alle toegestane kosten doorberekend aan de afvalstoffenheffing. Het betreft de veegkosten die slechts voor een deel worden toegerekend aan de afvalstoffenheffing. In de Kadernota 2014 doet het college het voorstel om de veegkosten toe te rekenen aan de afvalstoffenheffing. Dit dient plaats te vinden zonder dat de lasten stijgen. De dekking hiervan zou volgens het college kunnen worden gevonden in de verminderde uitgaven voor de verwerking van het afval. Hiermee neemt het college een voorschot op de besluitvorming over het voorstel van het AEB om een lager tarief in rekening te brengen, in combinatie met een verlenging van het contract tussen gemeente en het AEB. Zoals eerder aangegeven, heeft de raad op 24 september 2013 ingestemd met het voorstel van het AEB.

Volgens het *Model kostenonderbouwing afvalstoffenheffing*, versie 1.0 van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) van februari 2010 mag de compensabele BTW worden toegerekend aan de heffing. De gemeente Amstelveen heeft echter ervoor gekozen om dit niet te doen, om de tarieven niet onnodig te verhogen. Dit betekent dus dat de compensabele BTW niet wordt toegerekend aan de afvalstoffenheffing. Meer informatie over de BTW-compensatie, met een rekenvoorbeeld, is opgenomen in bijlage 6.

5.6 Zijn reserves en voorzieningen voor de afvalinzameling toereikend?

De gemeente heeft als algemeen uitgangspunt het hanteren van kostendekkende tarieven. In het algemeen worden deze jaarlijks bepaald op begrotingsbasis en worden fluctuaties op rekeningbasis verrekend met de algemene middelen. Voor onder andere huishoudelijk afval wordt een uitzondering hierop gemaakt door middel van een egalisatievoorziening waarin verschillen tussen begroting en rekening apart worden geëgaliseerd. Hiervoor is gekozen om de volgende redenen:

1. Huishoudelijk afval kent omvangrijke investeringsprogramma's waardoor lasten sterk kunnen fluctueren. Een egalisatievoorziening draagt ertoe bij om de verschillen tussen de begroting en de rekening te vertalen in gelijkmatige tarieven.
2. Bij riolering en huishoudelijk afval gaat het tevens om algemene jaarlijks terugkerende voorzieningen met een omvang van circa € 8 miljoen waarvan alle burgers gebruik maken. Door middel van egalisatievoorzieningen wordt gewaarborgd dat het geld, dat de burger voor de diensten betaalt, ook daadwerkelijk hieraan ten goede komt.

In 2012 bedroeg de egalisatievoorziening voor huishoudelijk afval € 1,7 miljoen, ofwel 22% van de jaarlijkse omzet van het product huishoudelijk afval. In de *Nota Risicobeleid & reservebeleid Amstelveen* van 2012 is als algemeen uitgangspunt opgenomen dat de voorziening maximaal 10% van de jaarlijkse omzet mag bedragen. Volgens dit uitgangspunt zit er ruim € 1 miljoen teveel in de voorziening.

De genoemde nota noemt drie hoofdrichtingen voor het omgaan met de overschrijding van het maximum niveau:

1. *Eenmalige extra uitgaven uit de egalisatievoorziening in de sfeer van de kostendekkende exploitatie, zonder dat het structurele beeld duurzaam wordt verstoord.*
2. *Teruggeven aan de burger via een eenmalige restitutie/korting op tarief (dus geen structurele verlaging).*
3. *Vrijval ten gunste van de algemene reserve. Hoewel formeel niet uitgesloten, betekent dit wel een afwijking van staand beleid om deze gelden te oormerken. Een afwijking vergt een aparte besluitvorming.*

De reserves en voorzieningen voor de afvalinzameling zijn in ruime mate toereikend. Conform de *Nota Risicobeleid & reservebeleid Amstelveen* zal het overschot van ruim een € 1 miljoen moeten worden herbestemd.

5.7 Kan het tarief van de afvalstoffenheffing naar verwachting ten gevolge van het gevoerde beleid in de toekomst omlaag?

Het tarief van de afvalstoffenheffing kan niet omlaag als gevolg van het gevoerde beleid. Dit heeft ermee te maken dat in het Afvalbeleidsplan de baten van een verbeterde afvalinzameling worden gebruikt voor de financiering van de gemaakte investeringen, een kostenneutrale wijze van invoering dus.

Er zijn wel mogelijkheden voor kostenreductie:

1. Door het accepteren van het voorstel van het AEB om de verwerkingskosten van het restafval te verlagen naar € 65,— per ton. Dit is op 24 september 2013 inmiddels gebeurd.
2. Indien de tendens van een vermindering van het huishoudelijke afval en met name de fractie restafval wordt gecontinueerd.

Tegenover deze mogelijke voordelen staan, als voldaan wordt aan het principe dat de heffing voor 100% kostendekkend moet zijn, een aantal maatregelen om de heffing verder te belasten:

1. De verdere toerekening van de veegkosten aan het product afval. In de Kadernota 2014 is besloten om de “gesubsidieerde” kosten van straatvegen die nu nog uit de algemene middelen worden betaald, in de kostendekkende exploitatie onder te brengen, zonder dat dit tot een lastenverzwaring leidt. Hiermee is een bedrag gemoeid van circa 0,8 miljoen euro.
2. De compensabele BTW die, conform het *Model kostenonderbouwing afvalstoffenheffing* van de VNG kan worden toegerekend aan de afvalstoffenheffing.

Hoofdstuk 6

Conclusies

Op basis van de beantwoording van de centrale vraag en de deelvragen in hoofdstuk 5 worden de volgende conclusies getrokken:

Centrale vraag

- De afgelopen jaren is het scheidingspercentage in Amstelveen gestegen van 42% in 2009 naar 52% in 2013. De vraag is of de komende jaren de ambitie van 55% in 2015 wordt bereikt. De inwoners moeten wennen aan het nieuwe systeem van inzameling. Naar verwachting is dit gewenningseffect gering en komen de grenzen van de afvalscheiding met het huidige systeem in zicht. Dat neemt overigens niet weg dat de ontwikkeling van het scheidingspercentage van 42 naar 52% een prestatie van formaat is, zeker omdat Amstelveen relatief veel hoogbouw heeft (ongeveer 50%).
- Of de scheidingsdoelstelling van 55% in 2015 gaat worden gehaald, hangt vooral af van de ontwikkeling van de papierinzameling.
- Bij de laagbouw kan het scheidingspercentage verder worden verbeterd, maar dat zal gepaard moeten gaan met een wijziging van het inzamelsysteem.
- Voor de hoogbouw zijn in het Afvalbeleidsplan geen maatregelen geformuleerd. Daarom is niet te verwachten dat de hoogbouw zal bijdragen aan een verhoging van het scheidingspercentage. Het is aan te bevelen om een communicatiecampagne uit te werken gericht op de mogelijkheden van nascheiding specifiek gericht op de bewoners van de hoogbouw. Daarnaast is het aan te bevelen dat Amstelveen haar invloed aanwendt bij het Afval Energie Bedrijf om te investeren in nascheiding van het afval.
- Een verlaging van de afvalstoffenheffing als gevolg van verbeterde inzamelresultaten door de genomen maatregelen, lijkt niet haalbaar te zijn. In het Afvalbeleidsplan worden de baten van een verbeterde inzameling namelijk gebruikt voor de financiering van de gedane investeringen.

Deelvragen

- Doelstellingen
De gemeente heeft per deelstroom doelstellingen geformuleerd.
- Ontwikkelingen
Afvalinzameling is een onderwerp dat in Nederland in de belangstelling staat. Centrale vraag is hoe we meer 'waarde uit het afval kunnen creëren'. Vanaf de jaren tachtig van de vorige eeuw is zoveel mogelijk het 'laag hangend fruit' geplukt. Om de mate van recycling verder te vergroten, zijn grote inspanningen nodig. De ambtenaren in Amstelveen zijn goed op de hoogte van deze ontwikkelingen.
- Bijsturing
Er is periodiek overleg tussen de beleidsambtenaren, het hoofd van de afdeling en de portefeuillehouder. Op bestuurlijk niveau zijn de doelstellingen geformuleerd, maar is er weinig aandacht voor de monitoring van de resultaten.
- Kostendekkend tarief

Op dit moment worden nog niet alle toegestane kosten doorberekend aan de afvalstoffenheffing: de veegkosten worden slechts voor een deel toegerekend aan de afvalstoffenheffing. Daarnaast wordt de BTW niet doorberekend aan de inwoners.

- Reserves en voorzieningen

De reserves en voorzieningen voor de afvalinzameling zijn in ruime mate toereikend. Volgens de eigen uitgangspunten van de gemeente zit er ruim € 1 miljoen teveel in de egalisatievoorziening voor huishoudelijk afval.

- Verlaging van afvalstoffenheffing

Het tarief van de afvalstoffenheffing kan niet omlaag als gevolg van het gevoerde beleid. De gemeente heeft in het Afvalbeleidsplan namelijk gekozen voor een kostenneutrale wijze van invoering: de baten van een verbeterde afvalinzameling worden gebruikt voor de financiering van de gemaakte investeringen.

Er zijn echter twee mogelijkheden voor kostenreductie:

- Het accepteren van het voorstel van het AEB voor de verlaging van het verwerkingstarief voor restafval. Dit is op 24 september 2013 inmiddels gebeurd.
- Indien de waargenomen autonome tendens van de vermindering van het restafval zich voortzet.

De heffing kan verder worden belast door de:

- verdere toerekening van de veegkosten aan het product afval. Met de vaststelling van de Kadernota 2014 is inmiddels besloten om de veegkosten ten laste te brengen van de heffing.
- compensabele BTW toe te rekenen aan de afvalstoffenheffing.

Hoofdstuk 7 Aanbevelingen

Naar aanleiding van het rekenkameronderzoek naar de afvalinzameling doet de Rekenkamercommissie de volgende aanbevelingen:

1. Overweeg het invoeren van een vorm van tariefdifferentiatie als mogelijkheid om het gestelde doel van 55% afvalscheiding in 2015 te kunnen bereiken.
2. Om afvalstoffenheffing kostendekkend te maken, beveelt de rekenkamercommissie aan dat ook de compensabele BTW wordt toegerekend aan deze heffing.
3. Zorg voor een actieve communicatie aan de bewoners van Amstelveen om het belang van de papierinzameling onder de aandacht te brengen.
4. Stel een communicatiecampagne op om verdere scheiding van het afval bij de hoogbouw te stimuleren. Geef hierbij gerichte en praktische tips aan de bewoners op welke wijze zij een bijdrage kunnen leveren aan de verdere scheiding van het afval.
5. Bevorder als college en in ambtelijke overleggen dat het Afval Energiebedrijf investeert in verdere nascheiding van het afval.

Bijlage 1 Geïnterviewde personen

In hoofdstuk 2 is vermeld dat ten behoeve van dit onderzoek ambtelijk en bestuurlijk betrokkenen zijn geïnterviewd. In tabel 5 is vermeld met welke personen een interview is gehouden.

Tabel 5: Overzicht interviews

Datum	Naam	Functie
18 juni 2013	Mevrouw M. Philipoom	Adviseur Centrale Beheertaken
18 juni 2013	De heer U. van Huis	Communicatieadviseur
20 juni 2013	Mevrouw P. Georgopoulou	Griffier
20 juni 2013	De heer J. Levie	Wethouder
20 juni 2013	De heer N. Altorf en de heer A. Voss	Hoofd Centrale Beheertaken resp. Teamleider Afvalbeheer
25 juni 2013	Mevrouw K. van den Heuvel en mevrouw G. Lachman	Financieel Adviseur Centrale Beheertaken

Bijlage 2 Afvalbeleid in Amstelveen

Afvalbeleidsplan 2010

De gemeente Amstelveen heeft een Afvalbeleidsplan. Dit plan is in 2010 opgesteld en heeft een doorlooptijd van vijf jaar tot 2015. In het Afvalbeleidsplan is een analyse opgenomen waar de gemeente staat, welke inzamelmethoden worden gehanteerd en welke prestaties worden behaald. Vervolgens is er een beleidsvisie opgesteld van waaruit maatregelen zijn geformuleerd voor de toekomst. De ambities zijn concreet gemaakt door het formuleren van doelstellingen voor vijf jaar. De doelstellingen zijn uiteindelijk vertaald in vijf uitvoeringsmaatregelen. Het Afvalbeleidsplan voorziet tevens in een voorlichting- en communicatiehoofdstuk en in monitoring en evaluatie.

Startsituatie in Amstelveen in 2010

- Methodes van inzamelen
Voor vrijwel alle afvalstromen is zowel een haal- als een brengvoorziening aanwezig. Voor glas en oud papier zijn er uitsluitend brengvoorzieningen. Grof afval kan worden gebracht bij het afvalbrengstation en kan tevens tegen betaling thuis worden opgehaald door de gemeente of het Kringloopbedrijf. Klein chemisch afval wordt op afspraak aan huis opgehaald door de gemeente. De gemeente Amstelveen kent één afvalbrengstation. De bewoners van de gemeente Amstelveen kunnen daar terecht voor grotere hoeveelheden afval zoals huisraad, koelkasten en huishoudelijke apparaten. Tevens kunnen bewoners daar terecht voor verbouwingsafval. Bewoners kunnen per maand tot 1 m³ gratis wegbrengen.

De dichtheid van de verzamelcontainers in de wijk voor papier en glas voldoet aan de landelijke richtlijnen. De dichtheid van de verzamelcontainers voor textiel voldoet in de nieuwbouwwijken Westwijk en Bovenkerk nog niet aan de landelijke richtlijnen. In deze wijken worden spoedig nieuwe wijkcontainers geplaatst zodat ook deze wijken voldoen aan de landelijke richtlijnen.

In 2010 is een nieuw inzamelsysteem ingevoerd voor restafval en GFT bij de laagbouw van Amstelveen. De duobakken zijn vervangen door twee aparte minicontainers voor restafval en GFT met een inhoud van 180 liter. De containers worden beladen middels zijbelading. De restafvalcontainer wordt wekelijks geleegd en de GFT-container om de week.

Met ingang van 1 januari 2010 zijn gemeenten verplicht om plastic verpakkingsafval in te zamelen. In de gemeente Amstelveen wordt het plastic verpakkingsafval eens per vier weken ingezameld in zakken die door de gemeente worden verstrekt.

De nieuwbouwwijken van Amstelveen zijn en worden voorzien van een ondergrondse container voor restafval bij de laagbouw. Dit conform het

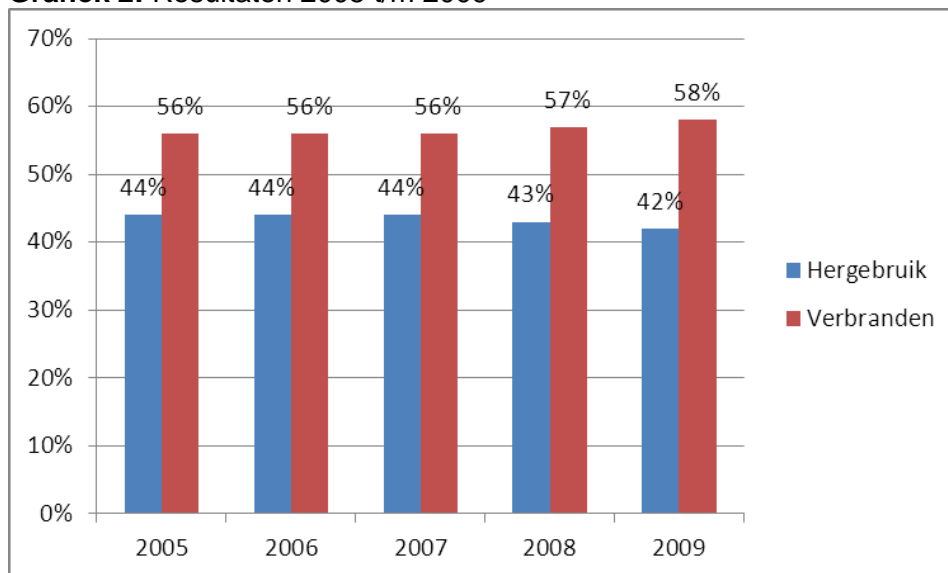
raadsbesluit van 13 januari 2006. Aan huis kunnen de bewoners van de laagbouw het GFT kwijt in een aparte GFT-minicontainer.

- Analyse van de afvalinzameling in 2010
De gemeente Amstelveen verricht regelmatig en periodiek onderzoek naar de prestaties die worden bereikt bij de afvalinzameling. De prestaties worden afgezet tegen de zogenoemde 'afvaldriehoek' op grond waarvan de afvalinzameling wordt gezien op de volgende aspecten:
 - Milieurendement
 - Dienstverlening
 - Milieurendement
 - Kosten

De ingezamelde hoeveelheden per afvalstroom worden nauwkeurig bijgehouden. De gemeente Amstelveen doet jaarlijks mee aan de landelijke benchmark afvalinzameling en om het jaar wordt er een afvalsorteeranalyse uitgevoerd en wordt de mening gepeild van de bewoners over de manier van afvalinzameling via de stadspeiling.

De hoeveelheden afval zijn voor de jaren 2005 tot en met 2009 verzameld waarbij een onderscheid is gemaakt tussen het percentage afval dat wordt verbrand en het percentage afval dat wordt hergebruikt. Dit geeft het volgende beeld:

Grafiek 2: Resultaten 2005 t/m 2009

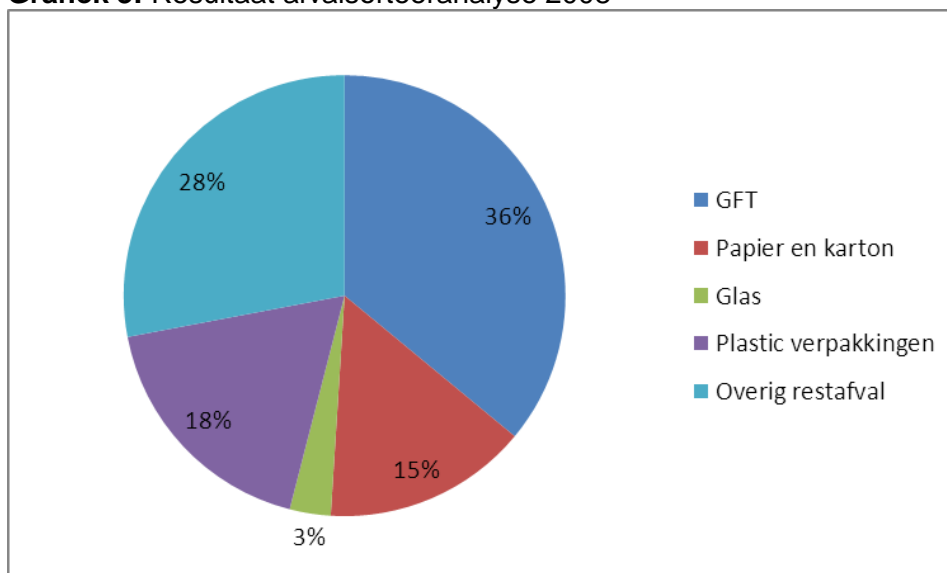
De landelijke doelstelling van het percentage hergebruikt afval (*Landelijk Afvalbeheerplan 2*) bedraagt 60%. De gemeente Amstelveen heeft ten opzichte van de landelijke doelstellingen een laag percentage hergebruikt afval.

De samenstelling van het huishoudelijk afval wordt om het jaar onderzocht middels afvalsorteeranalyses. Door middel van een dergelijke analyse wordt inzicht verkregen in de samenstelling van het restafval. Op deze wijze wordt

duidelijk welke afvalstromen in het restafval zitten die apart aangeboden en ingezameld kunnen worden. De afvalsorteeranalyses worden uitgevoerd bij de hoog- en de laagbouw.

De sorteeraanlyse over 2008 geeft het volgende beeld:

Grafiek 3: Resultaat afvalsorteeranalyse 2008

Uit de sorteeraanlyse valt op te maken dat er winst is te behalen door een betere scheiding van de fracties GFT, papier en kunststoffen. Voor GFT en kunststoffen is reeds een nieuwe inzamelmethode gestart waardoor een hoger percentage hergebruik mag worden verwacht vanaf 2010. Voor papier zullen aanvullende maatregelen moeten worden genomen om het aandeel papier in het restafval te verminderen.

Uit de stadspelling van 2009 blijkt dat een groot deel van de bevolking (46%) denkt dat niet al het gescheiden ingezamelde afval ook gescheiden wordt verwerkt. Het nut van gescheiden inzameling wordt dus door een deel van de bewoners betwijfeld.

Bij de vragen over het gescheiden aanbieden van afval geeft 87% van de ondervraagden aan regelmatig gebruik te maken van de ondergrondse containers voor glas, textiel, papier en batterijen. De bewoners zijn zeer te spreken over de service en de afhandeling van het afvalbrenngstation. 75% van de huishoudens heeft het afvalbrenngstation in het peiljaar één of meerdere keren bezocht.

De gemeente Amstelveen doet jaarlijks mee aan de landelijke benchmark afvalscheiding. In deze benchmark worden de prestaties van verschillende gemeenten op de driehoek milieurendement, dienstverlening en kosten beoordeeld. De benchmark over 2009 geeft het volgende resultaat:

- Milieurendement

De gemeente Amstelveen scoort lager dan de andere gemeenten. Met name de scheidingsresultaten van GFT vallen tegen doordat net als in veel andere gemeenten bij de hoogbouw niet meer gescheiden wordt ingezameld. Grof huishoudelijk afval wordt daarentegen zeer goed gescheiden.

- Dienstverlening
Het dienstverleningspakket scoort hoger dan gemiddeld voor wat betreft restafval en Klein chemisch afval.
- Kosten
De kosten zijn lager dan gemiddeld. Dit komt met name door gunstige verwerkingskosten voor GFT en restafval. Daarmee heeft Amstelveen de laagste directe kosten in de benchmark. Daarentegen zijn de doorbelaste kosten relatief hoog.

Beleidsvisie 2010

De gemeente Amstelveen heeft de volgende beleidsvisie geformuleerd: *Amstelveen pakt kansen voor duurzame ontwikkeling aan. Dit geeft zij concreet vorm door in de afvalinzameling en -verwerking te streven naar een hergebruik van 55% van het huishoudelijk afval in 2015. Dienstverlening staat hierbij hoog in het vaandel. Het inzamelsysteem is zo ingericht dat inwoners gestimuleerd worden afval goed gescheiden aan te bieden. Daarnaast zal Amstelveen de bewustwording over het nut van afvalscheiding vergroten. Bij de afvalinzameling en -verwerking zoekt Amstelveen voortdurend naar een evenwicht tussen kosten en kwaliteit/milieurendement.*

Uitvoeringsmaatregelen per afvalstroom

In het Afvalbeleidsplan staan maatregelen die ertoe moeten leiden dat de afvaldriehoek (milieurendement, dienstverlening en kosten) beter in balans wordt gebracht. De volgende maatregelen zijn omschreven:

- Om de week inzamelen restafval en GFT
Door de aparte inzameling van plastic vanaf 2010 gecombineerd met de invoering van een mini-container voor papier is het mogelijk gebleken om de inzamelfrequentie voor restafval te verlagen van eenmaal per week naar eenmaal per twee weken. De verwachting van deze maatregel is dat bewoners hierdoor kritischer omgaan met het afval en de overige inzamelmiddelen (GFT en papier) beter zullen benutten waardoor het percentage hergebruik in 2015 met 6% ten opzichte van 2009 toeneemt. Door een lagere inzamelfrequentie nemen de kosten af. Deze vermeden kosten worden ingezet voor de financiering van de invoering van minicontainers bij de laagbouw en een verdubbeling van de inzameling van plastic verpakkingsmateriaal.
- Verhoging van de inzamelfrequentie van plastic verpakkingen
Vanaf de start van de inzameling van plastic verpakkingsmateriaal zijn er diverse reacties hierover binnen gekomen van bewoners. Uit een eerste inventarisatie is gebleken dat er sprake is van een hoge inzamelopbrengst maar dat er behoefte is aan het vaker kunnen aanbieden van de zakken.

Het voorstel is dan ook om de inzamelfrequentie te verhogen van eenmaal per vier weken naar eenmaal per twee weken.

In 2010 is circa 3 kilo per inwoner aan plastic verpakkingsmateriaal ingezameld. De verwachting is dat in 2015 ongeveer 5 kilo per inwoner plastic verpakkingsmateriaal wordt ingezameld. Indien deze doelstelling wordt gehaald, draagt dit bij aan 0,7% hergebruik.

- Inzameling papier met minicontainers bij de laagbouw
 Uit de afvalsorteeranalyses is gebleken dat er veel papier in het restafval zit. In 2009 werd met de huidige ondergrondse containers voor papier gemiddeld 57 kg papier per inwoner per jaar ingezameld. De landelijke richtlijn is 75 kg per inwoner per jaar. Gemiddeld werd in 2009 41 kg per inwoner per jaar in het restafval gedeponerd.
 Door bewoners van laagbouwwijken vrijwillig de mogelijkheid te bieden om oud papier in een minicontainer aan te bieden, is de verwachting dat de ingezamelde hoeveelheid gescheiden ingezameld papier zal stijgen. Daarnaast is de verwachting dat ook de hoeveelheid oud papier bij het restafval van de hoogbouw zal dalen door goede doorlopende communicatie over het belang van afvalscheiding.

De invoering van de containers voor papier zal geschieden door in 2011 te starten bij één nieuwbouwwijk. De intentie is uitgesproken om in 2011 en in 2012 fasegewijs de bewoners van de laagbouw van nieuwbouwwijken de keuze te bieden mee te doen met de papierinzameling met minicontainers. Daarna is het voorstel om ook de bestaande wijken fasegewijs te voorzien van minicontainers voor papier.

Hiermee wordt beoogd om in 2015 te voldoen aan het landelijk gemiddelde van 75 kg gescheiden ingezameld papier per inwoner per jaar. Dit komt neer op een toename van het percentage hergebruik van 4% in 2015.

- Afvalkalenders
 Het gebruik van een duidelijke afvalkalender draagt bij aan de bewustwording van het belang van het gescheiden inzamelen en geeft bewoners informatie over een correct gebruik van de bestaande inzamelmiddelen. De afvalkalender wordt op adres gemaakt waardoor alleen die informatie wordt vermeld die van toepassing is op de bewoner(s) van het betreffende adres.

De verwachting is dat een duidelijke afvalkalender bijdraagt aan een beter scheidingsgedrag en daardoor het hergebruik van het huishoudelijk zal stijgen. Met welk percentage is niet goed in te schatten en daarvoor is dan ook geen aanvullende doelstelling opgenomen.

Bijlage 3 Afvalinzameling in Nederland

Ontwikkeling afvalbeleid in Nederland

De afvalinzameling is in Nederland een onderwerp dat in de belangstelling staat. De vragen die hierbij worden gesteld zijn grotendeels gelijk aan de onderzoeksvragen van de RKC Amstelveen, namelijk hoe kunnen we meer 'waarde uit afval creëren'. Met het creëren van waarde wordt dan bedoeld op het bevorderen van het recyclen van afvalstromen en tegelijkertijd besparen op de afvalverwerking.

Dat de afvalinzameling in Nederland in de belangstelling staat, blijkt wel uit de zogenoemde Afvalbrief die de toenmalige staatssecretaris van Milieu in augustus 2011 heeft gezonden aan de Tweede Kamer. In deze brief worden verschillende doelstellingen geformuleerd op het terrein van afval. Voor gemeenten is de doelstelling belangrijk om tot een percentage recycling te komen van het huishoudelijk afval van 65% in 2015. Op dit moment ligt dit percentage in Nederland rond de 50%. De staatssecretaris heeft de afvalbranche gevraagd een advies uit te brengen dat moet leiden tot een forse toename van recycling van huishoudelijk afval. Hiervoor is een brede werkgroep samengesteld, die onder andere bestaat uit gemeenten, regionale en publieke afvalpartijen en grote private afvalbedrijven.

De werkgroep heeft een breed advies gegeven voor zowel producenten als gemeenten. Het advies is nog niet behandeld in de Tweede Kamer en in die zin is er nog geen wijziging van de huidige richtlijnen zoals vastgelegd in het *Landelijk Afvalbeheerplan 2 (LAP 2)*.

De werkgroep is van mening dat voor het realiseren van de doelstelling van 65% recycling een trendbreuk noodzakelijk is. Vanaf de jaren tachtig van de vorige eeuw wordt in Nederland werk gemaakt van gescheiden inzameling en is zoveel mogelijk het 'laag hangend fruit' geplukt. De inspanningen die nu worden gevraagd, zijn zwaarder. De werkgroep heeft een top 5 samengesteld van maatregelen die gemeenten kunnen nemen en die bijdragen aan het realiseren van de 65% recycling van het huishoudelijk afval:

1. Bekijk hoe een (vorm van) diftar kan worden ingezet om recycleerdoelstellingen te ondersteunen.
2. Een goede balans tussen hoge service op recyclebare grondstoffen, een financiële prikkel voor gescheiden inzameling en goede, constante en gezamenlijke communicatie leidt tot beter scheidingsgedrag. Bewezen en veelbelovende systemen (omgekeerd inzamelen, gecombineerd inzamelen en afval loont) kunnen door gemeenten breed worden ingevoerd. Actieve participatie in benchmarking en uitwisseling van ervaringen door gemeenten is hierbij belangrijk.
3. Het is van belang dat nadrukkelijk onderscheid wordt gemaakt door gemeenten in beleid voor laag- en hoogbouwgebieden. Voor hoogbouw zijn nieuwe pilots en initiatieven noodzakelijk.
4. Een hoog voorzieningenniveau voor afvalscheiding via milieustraten draagt bij aan de gescheiden inzameling van grof huishoudelijk afval. Goede faciliteiten op milieustraten (zoals goede bereikbaarheid, ruime openstelling, lage

aanbiedtarieven) zijn nodig om de burgers te stimuleren bij de afvalscheiding van het grof huishoudelijk afval.

- In het kader van de teruglopende beleidscapaciteit (zeker in kleinere gemeenten) wordt meer samenwerking tussen gemeenten geadviseerd op het gebied van de regievoering omtrent het afvalbeheer.

Landelijke ontwikkeling specifieke Afvalstromen

In het *Jaarboek Afval 2013* van uitgeverij Noordhoek BV wordt inzicht gegeven in de hoeveelheden afval door de jaren heen. De hoeveelheid huishoudelijk afval dat jaarlijks ontstaat, is sterk gerelateerd aan de bevolkingsomvang, de bevolkingsopbouw en de consumptie. De omvang van de Nederlandse bevolking neemt nog steeds toe. Het aantal huishoudens neemt sterker toe dan de bevolkingsomvang hetgeen wordt veroorzaakt door de toename van het aantal eenpersoonshuishoudens. Het consumentenvertrouwen staat al jaren in de min hetgeen zijn weerslag heeft op de aankopen en uiteindelijk op de hoeveelheden afval.

Na decennia van groei lijkt de totale hoeveelheid afval van huishoudens sinds begin van deze eeuw redelijk stabiel. In 2011 steeg de hoeveelheid huishoudelijk afval ten opzichte van 2010. Dat is voor het eerst sinds de start van de economische crisis in 2008. In 2011 werd 537 kilo huishoudelijk afval per inwoner ingezameld, 2 kilo meer dan in 2010. In 2011 werd 42% van het huishoudelijk afval gescheiden ingezameld door of namens gemeenten.

De samenstelling van het restafval verandert de laatste jaren sterk. Het GFT vormt het grootste deel van het restafval, maar was tot 2008 dalend. In 2009 en 2010 steeg het percentage GFT sterk, in 2010 met 6% naar 37%. In 2011 nam het weer licht af naar 36%. De papierfractie in het restafval nam in 2011 licht af naar 21%. In 2008 bedroeg het percentage nog 29%.

In het LAP2 zijn geen afzonderlijke percentagedoelstellingen opgenomen voor specifieke afvalstromen.

In tabel 6 is de gescheiden inzameling van zes afvalstromen weergegeven over 2011. In de kolom links staat het aantal ingezamelde kilo's per inwoner aangegeven. Daarnaast staat het percentage dat gescheiden wordt ingezameld. Het resterende deel zit dus in het restafval. De pijl geeft de veranderrichting aan ten opzichte van 2010.

Tabel 6: Resultaten gescheiden inzameling in 2011

Deelstroom	Gerealiseerd kilo/inwoner	Gerealiseerd percentage
GFT	78 ↑	49% ↑
Oud papier en karton	63 ↓	68% ↓
Glas	21 -	66% ↓
Textiel	4,0 ↓	30% ↓
Kunststoffen	6,0 ↑	15% ↑

Klein chemisch afval	1,3 -	92% ↓
----------------------	-------	-------

Per deelstroom is landelijk de volgende ontwikkeling aan te geven:

- **GFT**
 GFT van huishoudens wordt gescheiden ingezameld, maar een aanzienlijk deel verdwijnt bij het restafval. Het aandeel GFT in het restafval is de afgelopen 25 jaar wel sterk gedaald. In 1985 was dat nog 52%, maar na 2000 schommelt het tussen de 31 en 37%.
 Vanaf 1994 waren gemeenten verplicht om het GFT gescheiden in te zamelen. In 2008 is deze verplichting sterk versoepeld en komt het er in de praktijk op neer dat een gemeente zelf mag bepalen hoe en wanneer GFT gescheiden wordt ingezameld.
 Er komt steeds meer aandacht voor voedselverspilling, oftewel het voorkomen dat er GFT ontstaat. Voedselverspilling neemt in Nederland fors toe. Uit sorteeraanlyses van het huisvuil in 2012 bleek het percentage voedselverspilling in twee jaar met 68% te zijn toegenomen. Een gemiddelde Nederlander gooit jaarlijks 74 kilo aan eetbaar voedsel weg, oftewel 11% van het huishoudelijk restafval bestaat uit vermijdbaar voedselafval.
- **Papier en karton**
 De inname van oud papier en karton laat van 2003 tot 2008 een stijgende lijn zien. Vanaf 2008 is er sprake van een dalende lijn. De cijfers van de inzameling van het oud papier en karton kunnen niet geheel exact worden gegeven omdat een deel via de verenigingen bij oud papierinzamelaars terecht komt en niet in de cijfers is verwerkt. Feit blijft dat de inzameling van oud papier en karton een dalende trend laat zien. Dit wordt ondersteund door het gegeven dat nieuw op de markt gebracht papier en karton een daling laat zien. Als oorzaken zijn de economische crises aan te wijzen maar ook dat door een verdergaande digitalisering er minder papier wordt gebruikt.
- **Glas**
 De introductie van de glasbak in 1980 heeft ervoor gezorgd dat het gewichtsaandeel van glas in het restafval is afgenomen van 12% naar rond de 4%. Dit percentage is redelijk gelijk gebleven door de jaren heen.
- **Textiel**
 In 2011 is 67 kton textiel door gemeenten ingezameld. Dat is 1 kton minder dan in 2010. Het restafval bestaat voor 3,6% uit textiel. Uiteindelijk wordt 30% van het textiel gescheiden ingezameld. In de afvalbrief van de staatssecretaris van 2011 is een ambitie neergelegd om het aandeel textiel in het restafval te halveren.
- **Kunststof**
 De hoeveelheid ingezamelde kunststof verpakkingen, zoals flacons, folies en bakjes, stijgt de laatste jaren aanzienlijk. In 2008 werd nog 8 kton kunststof verpakkingen ingezameld, in 2011 was dat 100 kton. De stijging is het gevolg

van de inzameling van kunststof verpakkingen bij huishoudens. Ondanks dit succes bestaat het restafval in 2011 nog voor 15% uit kunststof.

Naast de bronscheiding van het kunststof afval leverden de nascheidingsinstallaties in 2011 nog 10,9 kton kunststof verpakkingsafval uit restafval op.

- Klein chemisch afval
De hoeveelheid ingezamelde KCA is al jaren stabiel. In 2011 is 21 kton KCA ingezameld; evenveel als het jaar daarvoor.

Benchmark

Rijkswaterstaat (onderdeel van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu) publiceert jaarlijks de afvalcijfers. De afvalcijfers zijn bekend tot en met het jaar 2011. In het kader van dit onderzoek is Amstelveen vergeleken met een tweetal andere gemeenten, te weten Alphen aan den Rijn en Dordrecht. Beide gemeenten vallen, net als Amstelveen, in stedelijkheidsklasse 2 (sterk stedelijk gebied: 1.500 tot 2.500 omgevingsadressen per km²). Daarnaast heeft ook Dordrecht relatief veel hoogbouw. Op vijf onderdelen (informatie over papier is niet aanwezig) is de gemeente Amstelveen vergeleken met deze andere gemeenten. Dit geeft het volgende beeld:

Tabel 7: Ingezelde hoeveelheden en scheidingspercentage 2009 t/m 2011

Onderdeel	Amstelveen			Alphen aan den Rijn			Dordrecht		
	2009	2010	2011	2009	2010	2011	2009	2010	2011
Hoeveelheid fijn huishoudelijk restafval [Kilo's per inwoner]	279	254	242	250	250	245	274	250	237
Hoeveelheid grof huishoudelijk restafval [Kilo's per inwoner]	20	21	21	35	34	26	50	49	48
Scheidingspercentage fijn huishoudelijk afval [%]	28	33	36	40	39	38	34	36	37
Scheidingspercentage grof huishoudelijk afval [%]	80	78	78	71	72	76	65	67	66
Scheidingspercentage totaal huishoudelijk afval [%]	39	42	45	47	46	46	42	45	45

Bronnen: CBS en Rijkswaterstaat

De benchmark geeft aan dat het scheidingspercentage in 2009 in Amstelveen lager was dan bij de twee andere gemeenten. Maar het geeft ook aan dat er een duidelijke positieve ontwikkeling is te zien van het scheidingspercentage in Amstelveen, daar waar bij de andere gemeenten het scheidingspercentage licht is gedaald (Alphen aan den Rijn) of is gestegen en inmiddels is gestabiliseerd (gemeente Dordrecht).

Omdat de cijfers uit deze database tot en met 2011 bekend zijn en de genomen maatregelen in Amstelveen met name in 2011 en voor een groot deel in 2012 zijn geëffectueerd, is de waarde van een dergelijke vergelijking tamelijk gering.

Bijlage 4 Inzamelcijfers gemeente Amstelveen

Behaalde resultaten per deelstroom

Om het effect te bepalen van de genomen maatregelen in Amstelveen, worden de inzamelresultaten vergeleken vanaf het jaar 2009 tot heden. Het jaar 2009 is belangrijk omdat in het Afvalbeleidsplan dat jaar als referentiejaar is gebruikt bij het opstellen van het plan. Omdat feitelijk pas in november 2012 de gehele gemeente is overgegaan op het nieuwe systeem van afvalinzameling, zijn de cijfers gebruikt tot september 2013. Op deze wijze ontstaat een actueel beeld van het effect van de maatregelen. De cijfers over 2013 zijn geëxtrapoleerd voor het geheel van 2013. Dit geeft een zeker risico dat de uiteindelijke cijfers over 2013 afwijken, maar is wel een redelijk betrouwbaar middel om de werkelijkheid te kunnen inschatten. In eerste instantie worden de deelstromen GFT, papier, plastic en rest behandeld om vervolgens een beeld te geven over de ontwikkeling van de afvalinzameling in zijn geheel in de gemeente Amstelveen.

Deelstromen

- GFT

Het ingezamelde tonnage GFT bedroeg in 2009 1.757. Op dat moment werd het GFT ingezameld middels een duobak-container. In 2012 bedroeg het ingezamelde tonnage 4.275. Het ingezamelde tonnage in 2013 tot en met augustus bedroeg 2.905. De verwachting is dat het ingezamelde tonnage GFT in 2013 4.184 ton bedraagt.

Het ingezamelde GFT vanaf 2009 (in ton):

2009	2010	2011	2012	2013
1.757	2.885	4.085	4.275	4.184

- Papier

Het ingezamelde tonnage oud papier bedroeg in 2009 4.561. De inzameling van papier middels mini-containers is fasegewijs ingevoerd en pas vanaf november 2012 is in de gemeente Amstelveen de laagbouw voorzien van mini-containers. In 2012 bedroeg het ingezamelde tonnage papier 4.661. De gegevens over 2013 zijn beschikbaar tot en met juli. Tot dat moment was 2.774 ton papier ingezameld. De verwachting over 2013 is dat er 4.839 ton papier wordt ingezameld.

Het ingezamelde papier vanaf 2009 (in ton):

2009	2010	2011	2012	2013
4.561	4.563	4.544	4.661	4.839

- Plastic

In de gemeente Amstelveen wordt plastic vanaf 1 januari 2010 afzonderlijk ingezameld, middels door de gemeente verstrekte zakken. De inzamelfrequentie lag aanvankelijk op eenmaal per vier weken en is vanaf 2012

gewijzigd naar eenmaal per twee weken. In 2010 werd 278 ton plastic ingezameld en in 2012 386 ton. In 2013 is tot en met augustus 332 ton plastic ingezameld. De verwachting voor 2013 is dat er in totaal 500 ton plastic wordt ingezameld.

Het ingezamelde plastic vanaf 2009 (in ton):

2009	2010	2011	2012	2013
0	278	295	386	500

- Restafval

Het uiteindelijke doel van de afvalinzameling is om het aandeel restafval ten opzichte van de te recyclen afvalstromen te verminderen. De frequentie van de inzameling van het restafval middels mini-containers is verlaagd van eenmaal per week naar eenmaal per twee weken. De ontwikkelde nieuwbouwwijken zijn vanaf 2006 niet meer voorzien van mini-containers voor het restafval maar van ondergrondse verzamelcontainers.

De ingezamelde hoeveelheden restafval wordt onderverdeeld in mini-containers en ondergrondse verzamelcontainers. De ingezamelde hoeveelheden over 2013 zijn bekend tot en met de maand augustus. Dit geeft het volgende beeld vanaf 2009:

	2009	2010	2011	2012	2013
Mini-containers	10.932	9.505	9.150	8.012	6.637
Verzamelcontainers	9.606	9.636	9.698	10.130	9.287
Totaal	20.538	19.141	18.848	18.142	15.924

Analyse op basis van de ingezamelde hoeveelheden

De ingezamelde hoeveelheden vanaf 2009 laten een duidelijke ontwikkeling zien van een toename van de inzameling van grondstoffen en een vermindering van het restafval. Het scheidingspercentage geeft vanaf 2009 het volgende beeld (zie bijlage 5 voor de wijze waarop deze percentages zijn berekend):

2009	2010	2011	2012	2013
42%	45%	47%	48%	52%

De verhoging van het scheidingspercentage kan geheel worden toegeschreven aan de genomen maatregelen.

Naast het scheidingspercentage is er sprake van een opvallende daling van het totaal ingezamelde hoeveelheid huishoudelijk afval. Met uitzondering van 2011 is er vanaf 2009 sprake van minder ingezameld huishoudelijk afval waarbij met name in 2013 sprake is van beduidend minder huishoudelijk afval. Het totaal ingezamelde hoeveelheid huishoudelijk afval, uitgedrukt in tonnen, geeft vanaf 2009 het volgende beeld:

2009	2010	2011	2012	2013
38.683	38.175	39.256	38.062	34.972

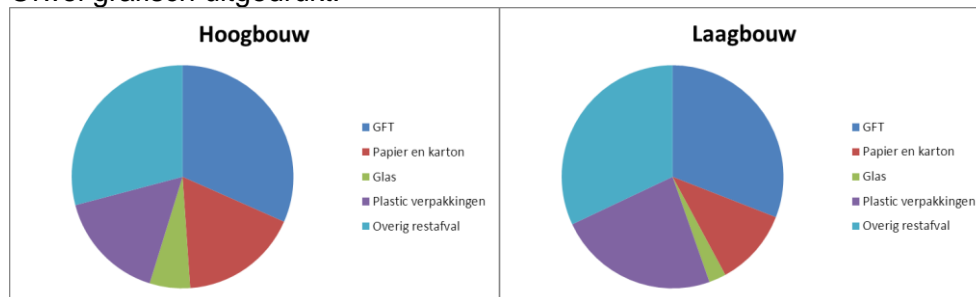
Afvalsorteeranalyse

In 2012 is er een afvalsorteeranalyse uitgevoerd. In een sorteeranalyse wordt de samenstelling van het restafval onderzocht en uitgedrukt in percentages. In de gemeente Amstelveen wordt de afvalsorteeranalyse uitgevoerd door het bureau Milieu & Werk BV. Het restafval dat wordt onderzocht is door de jaren heen afkomstig uit dezelfde wijken om een zo betrouwbaar mogelijk beeld te verkrijgen. De analyses worden specifiek onderzocht bij zowel het restafval dat afkomstig is van de hoogbouw als van de laagbouw.

De resultaten van de sorteeranalyse van 2012 zijn als volgt:

	Hoogbouw	Laagbouw
GFT	31,6%	30,9%
Papier en karton	17,3%	11,2%
Glas	5,9%	2,5%
Plastic verpakkingen	16,1%	23,4%
Overig restafval	29,1%	32,0%
Totaal	100,0%	100,0%

Ofwel grafisch uitgedrukt:

Wat uit deze resultaten opvalt is dat de verschillen tussen de hoogbouw en de laagbouw niet zo groot zijn: het aandeel GFT bijvoorbeeld is vrijwel gelijk. Bedacht moet echter worden dat een sorteeranalyse een momentopname betreft. Daarnaast heeft de sorteeranalyse betrekking op gewicht (en niet op volume). Behalve de etensresten heeft GFT veel volume, maar weinig gewicht.

De waarde van een afzonderlijke afvalsorteeranalyse is vrij gering omdat het een momentopname is die bovendien sterk afhankelijk is van het seizoen en overige omstandigheden. De absolute aantallen ingezameld afval en onderscheiden naar fractie geven echter door de jaren heen een betrouwbaarder beeld van de werkelijkheid.

Bijlage 5 Inzamelgegevens Amstelveen 2007 t/m 2013

In de tabel hieronder staan de inzamelgegevens van Amstelveen. In de kolom van 2013 zijn de gegevens geëxtrapoleerd. In de drie kolommen aan de rechterkant zijn de gegevens per deelfractie en het effect op het scheidingspercentage weergegeven.

Amstelveen Huishoudelijk afval	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2013 effect GFT	2013 effect plastic	2013 effect papier
Aantal inwoners	79.010	79.003	79.807	80.724	81.812	83.336	83.336	79.807	79.807	79.807
tijdslijn	duobakken			minicontainers		papiercontainers/alterneren				
Haalsysteem										
Restafval minicontainers Laagbouw	11.639	11.605	10.922	9.510	9.149	8.013	6.637	10.922	10.922	10.922
Restafval verzamelcontainers hoogbouw	7.280	3.479	1.203	637	768	687	610	1.203	1.203	1.203
Restafval speciale route	43	52	43	61	58	74	70	43	43	43
Restafval zw erfafval OG containers	-	65	93	52	102	93	90	93	93	93
Restafval ondergrondse wijkcontainers inzameling	1.034	5.409	8.591	9.042	9.212	9.444	8.677	8.591	8.591	8.591
Restafval gehaald	19.996	20.612	20.852	19.303	19.288	18.311	16.084	20.852	20.852	20.852
Grof huishoudelijk afval inzameling	434	779	622	790	694	574	540	622	622	622
GFT minicontainers laagbouwgehaald	2.401	2.001	1.757	2.885	4.107	4.275	4.184	1.757	1.757	1.757
Papier minicontainers laagbouw	-	-	2	-	233	1.307	2.663	-	-	-
Textiel h.a.h. inzameling	-	12	-	35	15	30	28	-	2	2
Kunststof verpakkingsafval inzameling	-	-	-	175	197	297	410	-	-	-
WEB	12	12	16	7	2	0	-	16	16	16
Metalen gehaald	20	22	20	8	3	45	40	20	20	20
Tuinafval inzameling	37	18	3	23	2	-	-	3	3	3
Kca-Wagen	9	10	9	12	10	3	5	9	9	9
Totaal halen	22.907	23.465	23.281	23.239	24.552	24.844	23.954	23.281	23.281	23.281
Brengsysteem										
Restafval afvalbrengstation	1.314	1.025	862	771	575	671	-	862	862	862
Grof huishoudelijk afval afvalstation	1.054	1.139	983	920	1.000	1.016	950	983	983	983
Grof huishoudelijk afval Cardanus	81	6	24	35	58	55	52	24	24	24
Grof huishoudelijk afval gebracht	1134,87	1144,78	1007,08	954,76	1058,23	1071,09	1002	1007,08	1007,08	1007,08
GFT wijkcontainers	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Papier wijkcontainers	3.638	3.817	3.675	3.679	3.440	2.680	1.500	3.675	3.675	3.675
papier verenigingen	110	133	143	141	122	116	116	143	143	143
Papier afvalstation	767	824	749	783	749	557	560	749	749	749
Papier gebracht	4515,42	4774,36	4566,42	4602,81	4311,03	3353,66	2176	4566,42	4566,42	4566,42
Glas wijkcontainers	1.903	1.870	1.790	1.810	1.625	1.836	1.830	1.790	1.790	1.790
Glas afvalstation	166	188	238	158	309	120	146	238	238	238
Glas gebracht	2068,64	2057,36	2028,84	1967,94	1933,98	1955,2	1976	2028,84	2028,84	2028,84
Textiel wijkcontainers	206	218	184	141	154	178	175	184	184	184
Textiel afvalstation	93	90	70	80	81	73	87	70	70	70
Textiel gebracht	298,94	308,1	254,32	221,06	235,18	251,52	262	254,32	254,32	254,32
kunststof verpakkingsafval wijkcontainers	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
kunststof verpakkingsafval afvalstation	-	-	-	102	98	89	-	-	-	-
Kunststof verpakkingsafval gebracht	0	0	0	102,48	97,6	89	90	0	0	0
WEB	369	347	336	264	462	436	400	336	336	336
Schroot afvalstation	685	625	669	611	544	426	410	669	669	669
Non ferro,s afvalstation	34	42	30	26	27	29	29	30	30	30
Metalen afvalstation	719,62	666,52	698,93	636,54	570,59	455,12	439	698,93	698,93	698,93
Tuinafval afvalstation	833	812	740	768	719	768	760	740	740	740
Bruikbare goederen Cardanus	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Puin afvalstation	2.112	1.928	1.918	1.732	1.853	1.545	1.450	1.918	1.918	1.918
B-hout	1.990	1.924	1.854	1.846	1.932	1.688	1.600	1.854	1.854	1.854
C-hout	276	191	188	164	140	123	115	188	188	188
Hout afvalstation	2266,48	2115,49	2041,78	2009,32	2071,78	1811,31	1715	2041,78	2041,78	2041,78
Asbest afvalstation	18	24	18	12	14	14	14	18	18	18
KCA afvalstation	73	77	82	77	76	109	100	82	82	82
Gasflessen afvalstation	-	-	-	1	-	2	1	-	-	-
Afgewerkte olie afvalstation	6	7	6	8	5	3	3	6	6	6
Accus afvalstation	11	12	11	7	7	9	8	11	11	11
KCA afvalstation	89,95	96,48	98,67	93,55	88,79	123,73	112	98,67	98,67	98,67
Grond afvalstation	441	413	465	425	358	353	350	465	465	465
Vlagglas afvalstation	-	-	-	60	42	42	-	-	-	-
Gips afvalstation	175	156	157	125	69	90	85	157	157	157
Harde kunststoffen afvalstation	15	47	150	143	169	141	145	150	150	150
Dakleer afvalstation	38	44	35	32	42	23	23	35	35	35
Frituur vet/olie afvalstation	1	3	3	4	1	5	4	3	3	3
Auto banden afvalstation	24	15	22	12	33	19	15	22	22	22
PVC afvalstation	4	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal brengen	16.438	15.980	15.401	14.936	14.704	13.218	11.018	15.401	15.401	15.401
Totaal Huishoudelijk afval	39.345	39.444	38.683	38.175	39.256	38.062	34.972	38.683	38.683	38.683
Totaal afvalstation	10.580	9.942	9.609	9.165	9.364	8.408	7.307	9.609	9.609	9.609
Totaal wijkcontainers	5.858	6.038	5.792	5.771	5.341	4.811	3.621	5.792	5.792	5.792
totaal inzamelen	22.907	23.465	23.281	23.239	24.552	24.844	23.954	23.281	23.281	23.281
Amstelveen Huishoudelijk afval	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2009	2009	2009

AFVALINZAMELING IN AMSTELVEEN

Amstelveen Huishoudelijk afval	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2013 effect GFT	2013 effect plastic	2013 effect papier
<i>Aantal inwoners</i>	79.010	79.003	79.807	80.724	81.812	83.336	83.336	79.807	79.807	79.807
Totaal huishoudelijk afval naar fractie										
totaal restafval	21.310	21.636	21.715	20.074	19.864	18.982	16.084	19.288	21.215	21.442
totaal GFT	2.401	2.001	1.757	2.885	4.107	4.275	4.184	4.184	1.757	1.757
totaal papier	4.515	4.774	4.566	4.603	4.544	4.661	4.839	4.566	4.566	4.839
totaal glas	2.069	2.057	2.029	1.968	1.934	1.955	1.976	2.029	2.029	2.029
totaal textiel	299	320	256	257	250	281	290	256	256	256
totaal kunststof verpakkingsafval	-	-	-	278	295	386	500	-	500	-
totaal grof huishoudelijk afval	1.569	1.923	1.629	1.745	1.752	1.646	1.542	1.629	1.629	1.629
totaal WEB	381	359	352	271	464	436	400	352	352	352
totaal metalen	740	688	719	644	574	500	479	719	719	719
totaal grof tuinafval	869	830	743	791	721	768	760	743	743	743
totaal bruikbare goederen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
totaal puin	2.112	1.928	1.918	1.732	1.853	1.545	1.450	1.918	1.918	1.918
totaal hout	2.266	2.115	2.042	2.009	2.072	1.811	1.715	2.042	2.042	2.042
totaal asbest	18	24	18	12	14	14	14	18	18	18
totaal KCA	98	107	107	105	99	127	117	107	107	107
totaal grond	441	413	465	425	358	353	350	465	465	465
totaal vlakglas	-	-	-	60	42	42	-	-	-	-
totaal gips	175	156	157	125	69	90	85	157	157	157
totaal harde kunststoffen	15	47	150	143	169	141	145	150	150	150
totaal dakleer	38	44	35	32	42	23	23	35	35	35
totaal Frituur vet/olie	1	3	3	4	1	5	4	3	3	3
totaal auto banden	24	15	22	12	33	19	15	22	22	22
totaal PVC	4	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal huishoudelijk afval	39.345	39.444	38.683	38.175	39.256	38.062	34.972	38.683	38.683	38.683
Hergebruik										
Hergebruik *	17.233	16.822	16.136	17.217	18.503	18.407	18.257	18.563	16.636	16.408
Verbranden	22.094	22.598	22.529	20.946	20.740	19.641	16.701	20.103	22.030	22.257
Storten	18	24	18	12	14	14	14	18	18	18
* grof afval w ordt nagescheiden en voor 60% hergebruikt										
Afvalscheidingspercentage	44%	43%	42%	45%	47%	48%	52%	48%	43%	42%
Afval per inwoner										
Aantal inwoners	79.010	79.003	79.807	80.724	81.812	83.336	83.336	79.807	79.807	79.807
huishoudelijk afval per inwoner in kg.	497,97	499,28	484,70	472,90	479,84	456,72	419,65	484,71	484,71	484,70
hergebruik per inwoner in kg.	218,11	212,93	202,18	213,28	226,16	220,87	219,08	232,60	208,45	205,60
Afvalstoffen heffing										
Jaar	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2009	2009	2009
éénpersoonshuishouden	€ 177,50	€ 177,50	€ 186,00	€ 196,00	€ 208,50	€ 211,50	€ -	€ 186,00	€ 186,00	€ 186,00
meerpersoonshuishouden	€ 204,00	€ 204,00	€ 214,00	€ 226,00	€ 239,00	€ 243,00	€ -	€ 214,00	€ 214,00	€ 214,00
Aantal bezoekers afvalbrengstation	162.634	162.144	166.313	166.519	165.144	155.195	-	166.313	166.313	166.313
Aantal uitstaande containers										
Duobakken	21.299	20.853	20.193	0	0	0	0	20.193	20.193	20.193
180 liter minicontainer Restafval	0	0	0	19.093	19.016	19.115	19.115	0	0	0
180 liter minicontainer GFT	0	0	0	19.122	19.921	19.986	19.986	0	0	0
180 liter minicontainer Papier	0	0	0	0	2.389	15.500	15.500	0	0	0
Totaal aantal minicontainer	21.299	20.853	20.193	38.215	41.326	54.601	54.601	20.193	20.193	20.193
ondergrondse container Restafval	39	614	614	652	674	710	710	614	614	614
ondergrondse container Papier	122	225	226	227	236	236	236	226	226	226
ondergrondse container Glas	102	104	105	105	107	108	108	105	105	105
ondergrondse container Textiel	30	21	21	19	19	19	19	21	21	21
Totaal aantal ondergrondse containers	293	964	966	1.003	1.036	1.073	1.073	966	966	966
Niet huishoudelijk gemeentelijk afval tbv CBS										
Veegafval	1986	1858	2114	1889	1.883	1562	0	2114	2114	2114
Riool-,Kolken- en gemalenafval	115	250	194	61	247	299	0	194	194	194
Drijfafval	38	36	29	20	20	21	0	29	29	29
Groenafval	5509	5585	4483	4922	6.482	5042	0	4483	4483	4483
Gemengt evenementenafval	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gemengt marktafval	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overig reinigingsdienstenaafval	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kantoor-, winkel en dienstenaafval	3061	3149	2959	2163	409	394	0	2959	2959	2959
Bouw en sloopafval	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
KGA	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Bijlage 6 Praktijkonderzoek

In het kader van dit onderzoek hebben de onderzoekers zich laten informeren over een tweetal praktijksituaties waarbij de inzameling van het afval op een aantal problemen stuit. In deze bijlage worden deze praktijksituaties beschreven. Tevens is er een telefonische enquête uitgevoerd bij tien bewoners van hoogbouw-woningen en tien bewoners van laagbouw-woningen. De resultaten van deze enquête treft u in deze bijlage aan.

Praktijksituatie 1: Hoogbouw aan de Meander

De flats aan de Meander liggen naast het centrum en het winkelhart van Amstelveen. De bewoners van de Meander zijn voor het verwijderen van het huishoudelijk afval aangewezen op de aanwezige ondergrondse containers. De winkelbedrijven dienen voor het verwijderen van het afval een contract afsluiten met een particuliere inzamelaar. In de praktijk blijkt het vaak voor te komen dat de ondergrondse containers voor het huishoudelijk afval vol of verstopt zitten omdat er bedrijfsafval in wordt gestort of dat de vulopening is verstopt doordat grote stukken karton de vulopening verstoppen.

Ondernomen acties: De organisatie heeft in eerste instantie gepoogd om de situatie beheersbaar te krijgen door een combinatie van handhaving van verkeerd aangeboden bedrijfsafval en extra schoonmaakrondes van maandag tot en met vrijdag.

In overleg met de bewoners is er nu voor gekozen om de ondergrondse afvalcontainers te voorzien van een slot waarbij de bewoners een sleutel hebben.

Praktijksituatie 2: Inzameling in de Surmontstraat (laagbouw)

In de Surmontstraat wordt het afval middels mini-containers ingezameld. De straten zijn vrij smal en er staan auto's geparkeerd. De inzameling in Amstelveen vindt plaats middels zijbeladers waarbij de bewoners de containers op een zogenoemde opstelplaats plaatsen. Tegenover de opstelplaats is een kinderdagverblijf gevestigd en zowel vanuit het oogpunt van veiligheid als vanuit de geluidsoverlast die een dergelijke opstelplaats met zich meebrengt is het niet gewenst om deze opstelplaats te handhaven. Een alternatief is er binnen het huidige beleid van opstelplaatsen niet.

Ondernomen acties: De organisatie is in overleg met het kinderdagverblijf. Hierbij is het binnen niet al te lange termijn mogelijk de geluidsreductie in beperkte mate te beperken door een nieuw type container. Dit betekent weliswaar een beperking van de geluidsoverlast maar geeft geen oplossing voor de veiligheidssituatie. Een oplossing kan zijn om in wijken waarbij de straten smal zijn, over te gaan tot ondergrondse inzameling van restafval en/of het uitgangspunt van de opstelplaatsen te verlaten en de bewoners de mini containers voor de deur aan te laten bieden.

Telefonische enquête Hoogbouw

Er is een telefonische enquête uitgevoerd bij tien bewoners van hoogbouw woningen. De resultaten hiervan zijn als volgt:

1. Hoe ervaart u de dienstverlening rondom de afvalinzameling?

De geënquêteerden zijn unaniem tevreden over de wijze van de inzameling van het afval middels ondergrondse containers. De meeste bewoners geven aan dat er weleens afval naast de containers staan maar dat de gemeente dit snel opruimt.

2. is het voor u als bewoner van een hoogbouw woning mogelijk om meer fracties afval te scheiden en bent u daartoe bereid?

De bewoners geven in ruime meerderheid aan dat het vanwege ruimtegebrek het niet te doen is meer afval te scheiden. De meeste geënquêteerden geven aan dat plastic inzamelen niet mogelijk is omdat dit eenmaal per twee weken wordt ingezameld en het daardoor te lang in de woning staat met de nare geuren van dien.

3. Heeft u suggesties om de inzameling van het afval (nog) beter te laten verlopen?

De genoemde suggesties zijn:

Meer glascontainers, frequentie voor plastic inzamelen verhogen, een ondergrondse container voor plastic inzameling, grof afval ophalen in ere herstellen.

4. Hoe gaat de gemeente om met de zorg voor de omgeving?

De bewoners zijn unaniem van mening dat de gemeente op een correcte wijze omgaat met de zorg voor de omgeving. Als er afval naast de container staat zorgt de gemeente ervoor dat het snel wordt opgeruimd.

Telefonische enquête Laagbouw

Er is een telefonische enquête uitgevoerd bij tien bewoners van laagbouw woningen. De resultaten hiervan zijn als volgt:

1. Vanaf 2012 vindt de inzameling van afval op een andere wijze plaats. Hoe bevalt u dat?

De bewoners geven aan dat de inzameling van het afval goed gaat. De volgende opmerkingen worden hierbij gemaakt:

- de papierbak is overbodig, er is al een verzamelbak voor papier in de buurt (5x genoemd)
- de frequentie van gft inzameling in de zomer is te laag (3x genoemd)
- de frequentie van de inzameling van plastic is te laag
- de frequentie van restafval zou weer terug moeten naar eenmaal per week
- plastic inzamelen is niet nodig. Het wordt gebracht naar een verzamelpunt (2x genoemd)

2. Bent u zich meer bewust van het belang van afvalscheiding door de nieuwe manier van inzamelen?

Zes bewoners geven aan dat zij zich al bewust waren van het belang van afval scheiden en dat dit niet meer of minder is geworden. Er zijn vier bewoners die aangeven dat zij zich door de nieuwe wijze van inzamelen en de communicatie daarover zich meer bewust zijn geworden van het belang van het scheiden van afval.

3. Gaat u door de nieuwe wijze van inzamelen van het afval anders om met uw afval?

Van de geënquêteerden zijn vier bewoners anders omgegaan met het afval. Er wordt meer gescheiden. De overige zes geënquêteerden gaan niet anders met het afval dan voorheen.

4. Heeft u suggesties om de inzameling van het afval (nog) beter te laten verlopen?

De volgende suggesties zijn gedaan:

- gft in de zomermaanden eens per week inzamelen;
- beloningssysteem invoeren voor mensen die het afval goed scheiden;
- meer toezicht op het sneller naar binnen halen van de geleegde containers;
- meer informatie geven waar de zakken voor het plastic afval gehaald kunnen worden;
- plaatsen van ondergrondse containers in de buurt om afval weg te kunnen gooien als de eigen bak vol is;
- een opstelplaats niet voor de deur situeren;
- restafval weer eens per week inzamelen;
- ondergrondse containers in plaats van bakken thuis;
- de papier inzameling middels verzamelpunten te laten plaatsvinden en de "derde" container te gebruiken voor plastic.

Bijlage 7 Informatie over BTW-compensatie

Vóór de invoering van het BTW-compensatiefonds (BCF) op 1 januari 2003 maakte de BTW als kostprijsverhogende belasting onderdeel uit van de lasten afvalstoffen, zodat deze in de afvalstoffenheffing waren verdisconteerd. Bij de invoering van het BCF kregen de gemeenten de BTW terug uit het BCF, waardoor de BTW geen kostenpost meer is. Daar staat echter tegenover dat tegelijkertijd de uitkering uit het Gemeentefonds is verlaagd. Dit had tot gevolg dat gemeenten (uitgaande van een kostendekkend tarief) werden geconfronteerd met een dubbel financieel nadeel (namelijk lagere opbrengsten uit de heffingen omdat de baten de lasten niet mogen overstijgen en een uitname uit het Gemeentefonds), terwijl daar maar één keer een voordeel tegenover stond (de compensatie uit het BCF). Om dat nadeel te compenseren is de Gemeentewet aangepast door artikel 229b op te nemen waardoor de BTW tot de lasten mag worden gerekend (compensabele BTW) en in de heffing mag worden betrokken.

Voorbeeld (op basis van 21% BTW)

Omschrijving	Voor BCF		Na BCF		Verschil	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten		
Verwerkingskosten afvalinzameling	121.000		100.000		21.000	B
Huur containers	60.500		50.000		10.500	B
Schoonmaakkosten containers	12.100		10.000		2.100	B
Veegkosten (40%)	24.200		20.000		4.200	B
Handhavingskosten (30%)	12.100		10.000		2.100	B
Toegerekende personeelslasten (uren)	200.000		200.000		0	-
Opbrengst afvalstoffenheffing		429.900		390.000	39.900	N
Totaal (uitgaande van kostendekkende tarieven)	429.900	429.900	390.000	390.000	0	
BTW	0	0	39.900		39.900	N
Compensatie BTW via BCF	0	0		39.900	39.900	B
Verlaging algemene uitkering	0	0		-39.900	39.900	N
Saldo	0	0	39.900	0	39.900	N

De BTW (nadelig saldo) mag als compensabele BTW via toerekening aan de afvalstoffenheffing worden toegerekend (op grond van art. 229b Gemeentewet).

Om de tarieven niet onnodig te verhogen heeft de gemeente Amstelveen bij de inwerkingtreding van het BTW-compensatiefonds ervoor gekozen de BTW niet als compensabele BTW in de afvalstoffenheffing op te nemen.